Kultura

1. **Kultura** to sposób życia ukształtowany przez wiedzę, prawa, zwyczaje, normy i przekonania charakterystycznego dla danego społeczeństwa lub grupy społecznej.
2. Rodzaje kultury
a. **kultura narodowa** – elementy kultury specyficzne dla danego narodu
b. **kultura wysoka (elitarna)** – adresowana do obiorców odpowiednio przygotowanych
c. **kultura masowa (popularna)** – skierowana do szerokiego grona odbiorców
d. **kultura ludowa**
– jest spuścizną społeczeństw tradycyjnych
– została ukształtowana przez niższe warstwy społeczne
– charakteryzuje się religijnością, przywiązaniem do tradycji i rytuałów
e. **kręgi kulturowe** (cywilizacyjne) – obejmują wiele kultur sąsiadujących ze sobą
3. Trwałe składniki kultury są przekazywane z pokolenia na pokolenie w wyniku procesów socjalizacji
4. Formy przekazywania i przyswajania kultury wg Margaret Mead
a. **kultura postfiguratywna** – głównym źródłem wzorców jest pokolenie starsze
b. **kultura konfiguratywna** głównym źródłem wzorców są rówieśnicy
c. **kultura prefiguratywna** – ważnym źródłem wzorców staje się pokolenie najmłodsze
5. Źródła zmian w kulturze
a. **dyfuzja** kulturowa – wzajemne oddziaływanie i przenikanie współistniejących kultur
b. **kontestacja** społeczna – odrzucenie obowiązujących norm i zastępowanie ich nowymi
c. **polityka państwa**
d. **postęp naukowo-techniczny**
e. **przemiany gospodarcze**
6. Wpływ **globalizacji** na kulturę
a. unifikacja kultury w skali światowej
c. zanik kultur lokalnych

Zróżnicowanie kulturowe
1. Cechą charakterystyczną współczesnych społeczeństw jest ich **wielokulturowość**.

2. Podstawowe różnice między wzorcami kulturowymi dotyczą:
– **języka** i **ekspresji**
– **wartości**
– **norm** zachowania
– **estetyki**
– **stylu życia** (ubierania się, spędzania czasu itd.)
3. Podział kultur ze względu na rolę jednostki
a. **kultury kolektywistyczne**
– jednostka jest ściślej związana z grupą społeczną
– interes jednostki jest podporządkowany interesom grupowym
b. **kultury indywidualistyczne**
– jednostka jest bardziej niezależna od grupy
– dobro jednostki jest postrzegane jako ważniejsze od interesów grupowych
– jednostka samodzielnie podejmuje decyzje i ponosi ich konsekwencje
4. Wzajemne relacje między kulturami
a. **zderzenie kultur** – konfrontacja i zwalczanie się kultur
b. **separacja** – zamykanie się na wpływy innych kultur
c. **wymiana międzykulturowa** – niewymuszone przejmowanie elementów innej kultury
d. **integracja** – budowanie wspólnej tożsamości
5. Postawy wobec inności
a. zjawisko **szoku kulturowego** – efekt zderzenia z radykalnie odmiennym otoczeniem kulturowym
b. postawa **etnocentryzmu** – ocenianie odmiennych kultur poprze pryzmat własnej
c. harmonijne **współistnienie** kultur zaburzają stereotypy

Kultura masowa

1. Kultura masowa - dominujący typ kultury nowoczesnej odpowiadający modelowi społeczeństwa masowego, w którym korzysta się powszechnie ze środków masowego przekazu – internetu, telewizji, radia i prasy.
2. Cechy kultury masowej
a. demokratyczny charakter – jest przystępna dla nieprzygotowanego odbiorcy
b. komercyjność
– odpowiada na zapotrzebowanie masowego odbiorcy
– schlebia niewyszukanym gustom
– tworzy się tzw. przemysł kulturowy

c. wysoki poziom ujednolicenia (tzw. makdonaldyzacja)
d. globalizacja
d. homogenizacja (tworzenie jednolitej mieszaniny z elementów wcześniej odrębnych)
3. Popularne wzorce kultury masowej
a. postać superbohatera
b. gloryfikacja codzienności i przeciętnego bohatera bohatera
c. duża aktywność celebrytów
d. w przekazie często obecna przemoc
4. Wady kultury masowej
a. utrwala postawy bierne i konsumpcyjne
b. ogranicza zapotrzebowanie na kulturę wysoką
c. utrwala wzorce o niewielkiej wartości społecznej